

เฮีย มงคล @ภูเก็ต - พิพิธภัณฑน์เมืองแร่ภูเก็ต อ.กะทู้ โดย Logos เมื่อ 28 ธันวาคม 2009 เวลา 21:41 ในหมวดหมู่ [ประสพการณ์ชีวิต #](#)
อ่าน: 222 พิพิธภัณฑน์เมืองแร่ภูเก็ต

ความเป็นมา วัตถุประสงค์ เกร็ด; นำชมโดย [ผ.ศ.สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์](#) และ [อาจารย์ฤดี ภูมิภูถาวร](#)

[ประวัติเมืองภูเก็ต](#)

ภูเก็ต ได้มีการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีที่บ้านกมลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้ขุดพบเครื่องมือหินและขวานหินเป็นการแสดงให้เห็นว่า มีมนุษย์อาศัยในดินแดนแถบนี้ไม่ต่ำกว่า 3,000 ปีมาแล้ว และได้มีหลักฐานการกล่าวถึงดินแดนในแถบนี้อีกครั้ง เมื่อปี พ.ศ.700 หรือ คริสต์ศตวรรษที่ 2 ในบันทึกของนักเดินเรือ ชื่อ คลอดิอุส ปโตเลมี กล่าวถึงผืนดินหรือแผ่นดินในส่วนนี้ว่า ไ หลลมตะโกลาโอ เป็นผืนดินที่ถูกดันออกมาทางใต้กลายเป็นแหลมยาว ๆ อยู่ส่วนปลายสุดของจังหวัดพังงา อันเนื่องมาจากการเคลื่อนไหวของรอยเลื่อนของเปลือกโลกขนาดใหญ่ ที่เรียกว่า รอยเลื่อนคลองมารุย (Klong Marui Fault) ซึ่งวางตัวเป็นแนวยาวจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีและพังงา ลงมาทางทิศตะวันออกของภูเก็ต ต่อมาได้ถูกคลื่นลมในทะเลกัดเซาะ และตัดพื้นที่ดังกล่าวนี้ออกจากผืนแผ่นดินใหญ่ จนกลายเป็นเกาะโดยเกิดร่องน้ำระหว่างจังหวัดภูเก็ตและพังงาขึ้น ที่เรียกว่า ช่องแคบปากพระ (เป็นร่องน้ำแคบ ๆ โดยส่วนที่ลึกที่สุดลึกเพียง 8-9 เมตร) ในปัจจุบัน

สำหรับการเรียกขานภูเก็ตของชาวต่างประเทศ ในอดีตนอกจากจะมีปรากฏในบันทึก เมื่อปี พ.ศ.700 ของนักเดินเรือ คลอดิอุส ปโตเลมี ที่เรียกผืนดินในบริเวณนี้ว่า ไ หลลมตะโกลาโอ แล้ว ได้มีปรากฏหลักฐานการกล่าวถึงผืนดินในบริเวณนี้อีกครั้ง จากบันทึก และแผนที่การเดินทางเรือมาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของชาติยุโรป ระหว่าง พ.ศ.2054-2397 เรียกผืนดินนี้ว่า ไ จังซีลอนโน นอกจากนี้ ได้มีหลักฐานเกี่ยวกับการเรียกขานผืนดินนี้ของชาวทิพย์ในปี พ.ศ. 1568 ว่า ไ มณิครามไ หมายถึง เมืองแก้ว ซึ่งมีความหมายตรงกับชื่อ ไ ภูเก็ตไ ที่ปรากฏในจดหมายเหตุเมืองกลาง ฉบับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2328 และได้มีการเรียกขานเรื่อย ๆ จนกลายเป็น ไ ภูเก็ตไ ซึ่งได้ปรากฏในราชกิจจานุเบกษามาตั้งแต่ พ.ศ. 2450 เป็นต้นมา

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ชื่อของจังหวัดภูเก็ตที่ได้มีการกล่าวขานตั้งแต่ในอดีตจนกระทั่งปัจจุบัน นั้น ประกอบด้วย หลลมตะโกลาโอ มณิคราม ไ จังซีลอน ภูเก็ต และภูเก็ต ซึ่งในบางครั้งได้มีการเรียกขานว่า ลีตัน กลาง และทุ่งควมด้วย

ย

<http://lanpanya.com/wash/archives/1052>

เป็นโชคดีมหาศาลประกอบกับท่านอัยการจัดให้ ที่เราได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑน์เมืองแร่ภูเก็ต *โดยมี*อาจารย์สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ เป็นผู้บรรยาย ถ้าเพียงแต่ดูเฉยๆ คงไม่เข้าใจความเป็นมาของเมืองภูเก็ตมากเท่านี้ ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจ เสียหายแทนคนภูเก็ตที่ยังไม่ได้ไปศึกษาที่นั่นละครับ [พิพิธภัณฑน์เมืองแร่ภูเก็ตอยู่ใกล้สนามกอล์ฟ Lock Palm](#)

<http://lanpanya.com/wash/archives/1052>

คลิปนี้มีโบราณวัตถุ เครื่องประดับที่เป็นผลผลิตจากแร่ มีวิวัฒนาการของคำ (Etymology) เช่นคำว่า ไ บรรณโ และ ไ ข้อยไ เป็น ศาลาบรรณ บรรณารักษ์ สมุดข่อย ห่องสมุด ได้อย่างไร ท้ายคลิปแสดงวิธีการร่อนแร่

<http://lanpanya.com/wash/archives/1052>

คลิปที่สี่นี้เป็นวิวัฒนาการของกระบวนการทำแร่ จากการร่อนแร่ธรรมดา เป็นเหมืองขุด จากนั้นเป็นเหมืองฉีด และเป็นเรือขุดแร่ (ซึ่งเรือขุดแร่อันแรกของโลก เกิดที่ภูเก็ตนี่เอง)

<http://lanpanya.com/wash/archives/1052>

คลิป Segment 5 นี้ เป็นคลิปที่น่าสนใจที่สุดของวันแรกนี้ ภายในมีสี่เรื่องคือ -เศษผงซึ่งดูไม่ค่อยมีค่าอะไร ที่จริงแล้วเป็นผลึกของแร่อะไรสักอย่าง (จำไม่ได้+ไม่ได้ถ่ายมา) เมื่อส่องดูด้วยกล้องขยาย จะเห็นเป็นผลึกใส อ.สมหมายบอกว่าถ้ามีขนาดใหญ่ เค้าเอาไว้ทำหัวแหวน ไ ประเด็นนี้ก็คือเมื่อเราไม่รู้ว่าสิ่งไหนมีค่าอะไร เราก็ยอมไม่รู้จัก; มีตัวอย่างอันเจ็บปวดอีกอันหนึ่ง คือ แร่ทันทาลัมซึ่งเป็นสินแร่ทองถิ่นที่เมื่อสกัดออกมาแล้วจะมีค่าสูงมาก แต่มีสภาพทางกายภาพเป็นหินแข็ง ด้วยความไม่รู้ ก็เอาไปใช้เป็นหินทำถนน ผสมปูนก่อกำแพงอะไรไปตามเรื่อง

-ส่วนที่สองเป็น โ อักษรหลุดโ ของพวกเราชาวเฮ โดยอาการนี้เริ่มตั้งแต่สองนางเอกจ้วขึ้นเวที จากนั้นก็ไม่มีใครฟังอาจารย์สมหมายอีก ฮีฮีฮี เรื่องของเรื่องก็คือ ถ้าจะเรียนรู้ ทำไม่ต้องเครียด เราเรียนผสมเล่นไปได้ อย่างนี้จึงเป็นธรรมชาติ อยากรียนก็เรียน ไม่อยากรียนก็ไปทำอย่างอื่นที่ไม่รบกวนใคร ใครอยากรวมเล่นก็รวม ใครอยากรียนก็เรียนไป (แต่คราวนี้ทุกคนเล่นพร้อมกันหมด)

-ส่วนที่สามเป็นห้องเอกสารเพื่องานวิจัยของพิพิธภัณฑท์ ให้บริการแก่นักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผมเห็นเอกสารสองอันที่สนใจมาก คือจดหมายเล่าเรื่องศึกกลางเขี่ยนด้วยลายมือท่านผู้หญิงจัน (ซึ่งมักจะเรียกผิดว่า คุณหญิงจัน) เอกสารตัวจริงอยู่ที่อังกฤษ มีตราประทับ School of Oriental & African Studies, London ไม่ได้บอกมหาวิทยาลัยใด ที่แสดงอยู่เป็นสำเนาซึ่งอดีตผู้ว่า ภูเก็ตท่านหนึ่งไปถ่ายมา

-เอกสารอีกอันหนึ่งที่น่าสนใจคือพจนานุกรมภาษาไทย (น่าจะเป็นอภิธานศัพท์เสียมากกว่า) เขียนว่า โ พระจะนะ พาสา ไทโ ตีพิมพ์ในปี ค.ศ.1854 (พ.ศ. ๒๓๙๗) ผ่านเข้ามา ๓ ปีในรัชสมัยของรัชกาลที่ ๔)

<http://lanpanya.com/wash/archives/1052>